

NAAR GODS EVENBEELD

Het mooiste geschenk dat ze kon geven, bedacht opperrechter Fortuna terwijl ze de geschenkentafel links liet liggen, was ongetwijfeld haar eigen aanwezigheid.

'Was jij op het sterfdagfeestje van heer Erro?' zouden de eilandbewoners elkaar vragen.

En ze zouden knikken, of, waarschijnlijker, het hoofd schudden. 'Neen - maar ik hoorde dat zelfs opperrechter Fortuna daar is verschenen.'

'Fortuna de Onfeilbare? Zo zie je maar, heer Erro was een respectabel man. Een filantroop, dat was hij, God hebbe zijn ziel.'

Dus ziezo, haar aanwezigheid had de illustere heer Erro al verheven van welgestelde levensgenieter naar respectabele filantroop. Welk beter cadeau voor een sterfdagfeestje dan een opgepoetste nagedachtenis?

In werkelijkheid was de in het zwart gehulde Fortuna niet hier vanwege heer Erro, noch voor de resem nakomelingen die Erro's vrijgevigheid op nonfinancieel gebied hem had bezorgd. Ze was niet hier voor zijn vroegere drinkbroeders, noch voor het feestvierende deel van de lagere adel of voor de schaars geklede jongedames die per ongeluk tegen oude rijke mannen opbotsten.

'Waarzegger Delfo?'

Het veel te warme pak en geoliede haar gaven Delfo's opgeschrikte gezicht een vochtige glans.

'Opperrechter Fortuna! Wat een welkome verrassing.'

Een gebaar naar het verder lege tafeltje. 'Mag ik een stoel bijshuiven?'

'Natuurlijk, natuurlijk.' De waarzegger leek oprecht blij om een bekend gezicht te zien. 'Dit is mijn derde sterfdagfeestje deze week, en ik moet toegeven dat ik de uren aan het aftellen ben... Wat brengt ú hier?'

'Mijn respect betuigen,' loog Fortuna terwijl ze naast hem plaatsnam. 'Kent u het slachtoffer?'

'Niet echt. Maar ik ben degene die zijn dood heeft voorspeld,' haalde waarzegger Delfo zijn schouders op. 'Toen ik nog een zaakje had op de vismarkt aan het strand. Zijn familie vroeg of ik vandaag een woordje kon zeggen.'

Fortuna staarde naar de waterige ogen en glanzend bleke huid. Kon je jaren vismarkt ooit werkelijk van je af schrobben?

'Heeft u uw toespraak al gegeven?'

'Nog niet. Ik ben aan het wachten tot -'

De waarzegger werd onderbroken door een daverend applaus: een grijzende en grijnzende man was opgestaan aan de eretafel vooraan en hief het glas.

'Speech!' klonken verscheidene stemmen luid. 'Speech!'

'Niet nóg een speech,' kreunde Delfo in zijn beker. 'Dit is al de vijfde keer vandaag dat hij...'

'Geachte aanwezigen!' schreeuwde de grijsaard vooraan met enigszins dubbele tong. 'Ik heet jullie nogmaals van harte welkom op mijn... op mijn sterfdagfeestje!'

Gejoel, gejuich en gebonk op tafels. 'Erro! Heer Erro!'

'Vierenzeventig jaar ben ik geworden!' herhaalde het ten dode opgeschreven feestvarken wat iedereen reeds wist. 'Vierenzeventig jaar, en deze laatste dag is een prima repe... represent... een prima voorbeeld van gans mijn leven: goed volk, veel drank en blijven doorgaan tot het laatste moment!'

'Jammer genoeg wel,' mompelde Delfo onder dekking van een tweede salvo applaus. 'Heer Erro heeft me gevraagd mijn eigen toespraak pas te geven nádat hij het loodje heeft gelegd. Ik had gedacht dat hij tegen het avondeten wel zou zijn heengegaan, maar hij ziet er nog net zo levendig uit als deze ochtend.'

'Je hebt geen exact uur van overlijden voorspeld?'

'Toen hij op zijn veertig eindelijk langskwam voor een profetie, kon ik hem enkel een datum geven. Spreek met zijn jongste zoon als je graag een gokje wilt wagen over het uur van overlijden. Of over de oorzaak van zijn dood.' De waarzegger nam een slokje uit zijn beker. 'Vanwege mijn beroep mag ik natuurlijk niet deelnemen aan dergelijke weddenschappen.'

'Ik bedacht net dat ik nog enkele aanwezigen niet op gepaste wijze... heb bedankt!' negeerde heer Erro de wegsijpelende aandacht van zijn publiek. 'Simon! Ondanks onze, euh, meningsverschillen van de

laatste jaren, heeft Simon jarenlang trouw aan mijn zijde gestaan. Vroeger was hij altijd mijn beste... Waar zit Simon? O, Simon is al naar huis. De volgende dan maar: Filippa!

'Dezer dagen gaat iedereen natuurlijk al met hun baby's langs een waarzegger,' keerde Fortuna haar pafferige lichaam terug richting haar tafelenoot. 'Iedereen wil al vanaf één de levensduur van het kind weten. Daarom was u ook uit die handel gestapt, nietwaar?'

'Inderdaad. Je doet daar niet veel anders meer dan ontgoochelde ouders troosten. Mag ik vragen... als dat niet te persoonlijk is...'

'Natuurlijk mag u vragen stellen!' De opperrechter had er immers baat bij een tijdelijke vertrouwensband te veinzen. 'Zelf was ik tien toen mijn ouders mijn sterfdatum lieten voorspellen.'

Anderen beschouwden hun vastgelegde dood vaak als een bron van smart, of als een mogelijkheid om op het einde ruimschoots terug te kijken op het voorbije leven. Voor Fortuna was haar sterfdatum – binnen eenentwintig jaar – vooral een deadline waartegen ze haar ambities verwezenlijkt moest zien.

'Maar u werkt nu niet meer op de vismarkt. Wel onder rechter Alexander, nietwaar?' duwde ze het gesprek terug het juiste spoor op. 'Ik zie u soms in zijn kamers.'

Een aarzeling. 'Ik weet niet of ik -'

'Maak je geen zorgen,' wierp Fortuna hem snel een glimlach toe, 'ik weet al enige tijd dat hij het tegen mij wil opnemen bij de komende verkiezingen. En terecht, Alexander zou geen slechte opperrechter zijn.' Een welgeplaatste aarzeling. 'Maar hij is jong, en ik heb al zeven jaar ervaring in deze positie. Ik hoop dat ik niet te... hooghartig klink als ik zeg dat hij waarschijnlijk bot vangt.'

Realistisch, dat was ze. Alexander was een groentje, en zij de beroemdste opperrechter die de eilandengroep ooit had gehad. Fortuna de Onfeilbare, de ijzeren vrouw met het foutloze parcours.

'... en als iemand Pietje de Dood naderbij ziet sluipen... zeg hem dan maar dat hij nog eventjes buiten wacht!' De oude Erro plofte terug neer in zijn stoel, het gezicht vol rode vlekken na zijn aangeschoten speech. Hoe ironisch zou het zijn als de vermoeidheid van deze toespraak hetgene zou zijn dat hem uiteindelijk de das omdeed?

'Niemand trekt uw verdiensten in twijfel.' Delfo boog zich een beetje naar haar toe, verlaagde zijn toon. 'Maar het is... algemeen geweten dat u politieke ambities heeft, niet? Alexander rekent er op dat u binnenkort een gooi doet naar de positie van gouverneur. Die titel zou u zeker verdienen.'

En terwijl Fortuna zich zou concentreren op het vervangen van de gouverneur, zou Alexander zijn kans schoon zien om haar positie als opperrechter te verzwakken.

O, hij zou het nooit van haar halen, maar hij had zeker de munitie om haar schade toe te brengen. Dat was het probleem met een reputatie als Fortuna de Onfeilbare: één stomme fout was voldoende om die onderuit te halen.

Er zouden wel eens deuken kunnen verschijnen in haar politieke ambities.

'Rechter Alexander kan een mooie campagne op poten zetten,' groef opperrechter Fortuna dus langzaam zijn graf, 'maar laten we eerlijk zijn: hij zal niet winnen. We kunnen alleen maar hopen dat hij zijn ambities een tijdje uitstelt. Waarom mij van de troon stoten als die troon binnen enkele maanden sowieso leeg komt te staan, nietwaar?'

Delfo wrong in zijn vochtige handen. 'Ik ben bang dat u mijn positie in het bureau van rechter Alexander overschat. Ik... ben slechts de waarzegger van één van zijn medewerkers. Alexander kent waarschijnlijk mijn naam niet eens, moet ik toegeven. Als u iemand zoekt om op hem in te praten -'

Waarom begrepen domme mannen nooit dat ze beter konden luisteren dan spreken?

'Het spijt me om te horen dat rechter Alexander niet naar uw goed advies luistert, waarzegger Delfo. Dan moeten we er voor zorgen dat hij zélf tot de conclusie komt dat het... beter is zijn kans nog even af te wachten.'

'Hoe -'

'Stel dat u in een gesprek met één van zijn ondergeschikten laat vallen dat u de uitkomst van de komende gouverneursverkiezingen heeft voorspeld. Stel dat u laat doorschemeren dat ik die verkiezingen zal winnen.'

Het was bijna amusant om te zien hoeveel sterker Delfo op een vis leek nu zijn mond herhaaldelijk open- en dichtklapte.

'Dat... Dat is illegaal!' wist hij uiteindelijk naar buiten te persen.

De feestvierders om hen heen hielden als één man de adem in. Fortuna dacht een afgrijselijk moment lang dat ze waren afgeluisterd – tot ze besepte dat heer Erro zich aan zijn eretafel had verslikt. Voor enkele tellen waren alle ogen gericht op zijn uitpuilende ogen, alle oren gespitst om zijn rochelende hoest op te vangen...

En toen vloog een slijmerig stuk bosbessentaart uit de keel van de gastheer, rijkelijk vergezeld door speeksel en kreetjes van opluchting.

'Dat is illegaal,' mompelde de waarzegger nu een stuk stiller, ook al werden zijn woorden gemaskeerd door hernieuwd applaus. 'Het is ten strengste verboden om de uitslag van verkiezingen te voorspellen, weet u.'

Natuurlijk wist ze dat, ze was opperrechter.

'Als iemand uit mijn campagneteam uitslagen profeteert, is dat natuurlijk een ernstig misdrijf,' sprak ze op kalme toon. 'Maar u heeft helemaal niets met politiek te maken. Gelooft u werkelijk dat waarzeggers nooit – al is het maar voor zichzelf – verkiezingen of sportwedstrijden voorspellen? Mocht u in de wandelgangen vermelden – alleen vermelden – dat u heeft gezien dat ik de volgende gouverneur word, kan u hooguit een paar opgetrokken wenkbrauwen verwachten.'

Maar rechter Alexander zou het vast en zeker te horen krijgen. En dan zou hij zijn campagne opschorten, om het opnieuw te proberen zodra Fortuna verdwenen was.

En zijn kennis over haar falen, de ene zielige kogel die desondanks haar ganse reputatie kon verwoesten, zou nooit afgevuurd worden.

Het zou natuurlijk gemakkelijker zijn om Alexander permanent het zwijgen op te leggen, maar dat was het probleem met vastgelegde sterfdata: iedereen die ooit een waarzegger had geraadpleegd, was plots onmogelijk op een eerder moment uit de weg te ruimen.

En de rechter kon in de toekomst nog nuttig zijn. Wat ook de reden was dat Fortuna De Onfeilbare hem – in tegenstelling tot enkele vroegere bedreigingen voor haar reputatie – naast zijn leven zelfs zijn carrière, gezondheid en familie liet behouden.

'Dit lijkt me simpelweg het beste voor ons allemaal,' leunde de opperrechter ontspannen achteruit, alsof haar voorstel niet zó ongepast was. 'Rechter Alexander vergooit zijn kans niet, zodat hij later in alle rust mijn mantel kan overnemen. Ik hoef geen aandacht aan hem te verspillen in mijn gooi naar het gouverneurschap. En ook voor u kunnen we dit natuurlijk... voordelig maken.'

Delfo wipte heen en weer in zijn stoel, alsof hij net door een hengel het droge op was gehesen. De spanning en opwinding waren ook merkbaar in de zaal: middernacht naderde, en heer Erro vertoonde voorlopig nog geen enkele motivatie om het loodje er bij neer te leggen. Enkele sensatiezoekers verdrongen zich om het nakende slachtoffer om het moment van de ramp goed in zich op te kunnen nemen, terwijl vele anderen – ongetwijfeld ongerust om zelf gewond te raken bij de explosie, blikseminslag of instorting die nu ieder ogenblik kon plaatsvinden – net een veilige afstand opzochten.

Als ze zich zou verlagen tot een weddenschap, zou Fortuna haar geld zetten op een herseninfarct of hartaderbreuk. Dat waren quasi altijd de oorzaken van een dood-op-de-laatste-minuut.

'Wat u voorstelt is... erg gevaarlijk,' wist Delfo uiteindelijk uit te brengen. 'De controles op fraude worden regelmatig door collega-waorzeggers uitgevoerd. Je kan niet liegen tegen -'

'En welke vraag zullen die waarzeggers u stellen?' legde Fortuna traag uit. 'Ze zullen u vragen of het klopt dat u de verkiezingen heeft geprofeteerd. Wat u niet heeft gedaan. U kunt dus gerust beweren dat u nooit in uw leven verkiezingsresultaten heeft voorspeld, en iedere waarzegger met een beetje talent zal getuigen dat u de waarheid vertelt.'

Delfo bevochtigde zijn lippen. 'Mijn reputatie...'

'... zal op zijn slechtste een kleine blamage moeten verwerken. Mocht u daar last van ondervinden op uw huidige job, kunnen we natuurlijk een betrekking voorzien in het gevolg van de nieuwe gouverneur.'

Knipperende ogen. 'Nieuwe gouverneur?'

'Ik ga een hoop posities moeten invullen, nietwaar? Dat doe ik het liefst met mensen waar ik in het verleden succesvol mee heb samengewerkt. Over de details van verloning en voordelen kunnen we

later nog -'

De stilte verspreidde zich als een vloedgolf over de verschillende tafeltjes, verdrong de verscheidenheid aan stemmen, overspoelde de kerkklokken in de verte. Fortuna brak met gefronste wenkbrauwen haar zin af.

'Bij de schikgodinnen, wat nu weer?'

Haar ogen volgden de blikken van alle aanwezigen, die zich zonder uitzondering op één punt hadden gevestigd: de oude heer Erro.

Terwijl de echo's van de twaalfde klokslag langzaam uitdoofden, staarde die even verbouwereerd terug naar zijn publiek.

Zijn sterfdag was zonet gepasseerd, maar heer Erro leefde nog.

'Dit moet een vergissing zijn!'

'De waarzegger heeft een fout gemaakt.'

Het was niet ongewoon dat luide stemmen de conferentieruimte overspoelden, wel dat dit zo vroeg in de ochtend gebeurde.

'We moeten de betrokkene verhoren, wie weet heeft hij -'

'Het is de wil van de schikgodinnen, heer Erro is gezegend door -'

Opperrechter Fortuna wierp een blik op de vlekkerige gouverneur, in de hoop dat die de inderhaast bijeengeroepen vergadering tot de orde zou roepen. Het enige wat jammer genoeg opnieuw zijn mond verliet was de uitroep dat dit allemaal een vergissing moest zijn.

'Geachte aanwezigen!' bonsde Fortuna uiteindelijk zelf met haar vergulde beker op het tafelblad. 'Een beetje kalmte, alstublieft. Op deze manier geraken we nergens.'

Het samenraapsel aan hoogwaardigheidsbekleders (hoofden van de ordedienst en de verscheidene religies van het eiland, afgevaardigden van de waarzeggersvakbond, de gouverneur en zichzelf) hield eindelijk op zich te gedragen alsof ze onderhandelden op de vismarkt.

'Laten we de mogelijkheden overlopen,' hield Fortuna de touwtjes nu strak in handen. 'Ten eerste: is het mogelijk dat waarzegger Delfo zich simpelweg... vergist heeft, al die jaren geleden?'

De verschillende waarzeggers aan de ronde tafel schudden collectief het hoofd.

'Vier van onze beste waarzeggers hebben deze ochtend de voorspelling gecontroleerd,' sprak de enige andere vrouw in het vertrek. 'We hebben heer Erro zijn hand gelezen, de kaarten gelegd, hem gependeld, zelfs een kristallen bol geraadpleegd... Ieder resultaat beweert dat hij gisteren al had moeten overlijden.'

'En waar is heer Erro nu?'

'Zodra opperrechter Fortuna ons op de hoogte bracht van de situatie – een kwartier na middernacht – heeft een ploeg hem opgepakt,' antwoordde de kapitein van de ordedienst. 'Hij bevindt zich nu in een kerker, doodsbenuwd en met een ernstige kater.'

'Twee van zijn kinderen stonden deze ochtend al aan mijn deur,' wuifde de gouverneur zichzelf koelte toe met een waaier. 'Ze willen weten hoe het zit met de erfenis. Normaal gesproken had heer Erro nu dood moeten zijn, en ze hebben dringende plannen met het geld...'

'Mijn excuses, gouverneur, maar dat lijkt me nu niet onze voornaamste prioriteit.' Fortuna wreef over haar slapen, die haar onvriendelijk lieten weten dat ze een ganse nacht slaap had gemist.

'Kunnen we het lot niet gewoon... een handje helpen?' Eén van de godsdienstige leiders haalde de schouders op en scheen op dit vroege uur eveneens naar zijn bed te verlangen. 'Dan sterft hij een dag te laat. Probleem opgelost.'

Opgelost?

'Het probléem, kardinaal Dunol, is niet dat een of andere rijke nietsnut iets langer leeft dan iedereen had verwacht.' Haar hoofdpijn werd erger. 'Het probleem is dat het in leven zijn van deze man één van de fundamenteën van ons wereldbeeld onderuit haalt.'

'Gans de waarzeggerij onderuit gehaald vanwege één kleine fout? Nee toch.' De gouverneur schudde zijn hoofd. 'Dit moet... Dit moet gewoon een vergissing zijn.'

Jammer dat de professor die ze inderhaast had ontboden, niet was komen opdagen. Dat had het niveau aan deze tafel misschien wat kunnen opkrikken.

'Fijn dat u ons probeert gerust te stellen,' vertaalde Fortuna haar vermoeden dat de gouverneur vooral zichzelf probeerde gerust te stellen, 'maar jammer genoeg is het uw volk dat gerustgesteld moet worden. Kan iemand van jullie zich de chaos inbeelden als dit bekend raakt? Als de man in de straat beseft dat doodsvorspellingen foutief kunnen zijn?'

Het besef rondom de vergadertafel begon nu eindelijk te dagen.

'Ieder van ons weet exact op welk moment de dood voor ons komt!' ging Fortuna verder. 'Maar het kloppende hart van heer Ero is het, wel, het levende bewijs dat de dood ook later kan komen dan voorspeld. Dus misschien ook wel vroeger. Mensen zullen vanaf nu hun leven moeten plannen zonder zéker te weten hoe lang dit leven precies zal duren. Erger nog, ze zullen iedere dag over hun schouder moeten kijken! Welke visser zal nog durven uitvaren, nu de kans bestaat dat zijn sloep niet meer terugkeert? Hoevelen zullen bezwijken onder de constante angst, de constante mogelijkheid dat iedere dag je laatste kan zijn? Of de laatste dag van een geliefde? Een dergelijke onzekerheid is... onleefbaar. Dit betekent chaos. Een wereld in chaos.'

Verscheidene gezichten trokken gepast bleek weg.

'Kunnen we nog voorkomen dat dit uitlekt?' vroeg kardinaal Dunol aan de gouverneur.

'Geruchten over dit fameuze sterfdagfeestje hebben zich ongetwijfeld al verspreid,' sprak Fortuna in zijn plaats, 'maar waarschijnlijk is het op dit moment nog slechts een anekdote. Een onverklaard voorval. En bij onverklaarde voorvallen kijkt de gewone burger naar de staat om tekst en uitleg te geven.'

Ze wou nu dat ze zich in haar opleiding meer had verdiept in waarzeggerij, maar dit onderwerp had nooit haar aandacht getrokken.

'Misschien kunnen de aanwezige waarzeggers ons... enig inzicht verschaffen in de werking van deze doodsvorspellingen? Zodat we dit incident ten volle begrijpen?'

'Met alle plezier.' Eén van de waarzeggers schraapte zijn keel, kreeg weer wat kleur op zijn wangen. 'Zoals jullie weten, onthult een doodsvorspelling voor de waarzegger de precieze dag van het overlijden van de betrokkene. Eenvoudig. Maar als we spreken over het voorspellen van de dood, komen we al snel tot het intrigerende debat rond de paradox. Minder eenvoudig. Leken denken immers vaak dat kennis over je overlijden invloed heeft op je lotsbestemming. Als je weet dat je binnen een maand zal verdrinken, blijf je toch gewoon een maand weg van diep water, en verander je je lotsbestemming?'

Alle waarzeggers rond de tafel schudden collectief het hoofd.

'Die denkfout ontstaat uit ons lineair tijdsperspectief: in ons hoofd lijken gebeurtenissen zich één voor één af te spelen, en bepaalt het heden dus de toekomst. Onze voorspellingen zijn daarentegen het bewijs voor een nónlineair perspectief. Ons ganse bestaan is vastgelegd in één groot... ontwerp; en zowel ons sterven als het aanhoren van de profetie over ons sterven maken deel uit van dat ontwerp.' 'Stel dat iemand voorspeld krijgt dat hij binnen een week zal sterven,' nam een collega het met twinkelende ogen over. 'en dat die persoon er alles aan doet om dat te voorkomen. Dan zullen zijn pogingen om de dood te voorkomen misschien net bijdragen tot zijn overlijden; misschien verbergt hij zich een week in zijn slaapkamer, en is hij dus net aanwezig als er brand uitbreekt in het gebouw. Mocht hij de voorspelling niet hebben gehoord, en dus naar zijn werk zijn gegaan, zou hij dus ongedeerd zijn gebleven! Dit gaat dus in tegen de alledaagse notie van causale -'

'Mijn excuses, heren', onderbrak Fortuna de op dreef rakende waarzeggers, 'maar ik ben bang dat u mijn vraag niet helemaal heeft begrepen. Ik ben niet geïnteresseerd in filosofische discussies over het lot – daar gaan wij aan deze tafel weinig invloed op kunnen uitoefenen – maar wel in jullie vaardigheden om dat lot te lezen. Zodat we kunnen begrijpen wat er gisteren fout is gegaan.'

Verscheidene paren ogen staarden haar mistig aan. 'Hoe bedoelt u?'

'Ik twijfel er niet aan dat ieders leven vervat zit in een groots ontwerp, dat we allen gebonden zijn door het... lot. Ik vraag me enkel af hoe jullie er in slagen dat ontwerp in beeld te brengen.'

Een korte stilte.

'U weet wel, via handlezen bijvoorbeeld,' lichtte de opperrechter zichzelf toe. 'Jullie gebruiken allerlei technieken om de levensloop te voorspellen. Kaartleggen, de pendel, een kristallen bol... Hoe kan het dat deze technieken – die mij toch vrij divers toeschijnen – inzage verschaffen in dat alomvattende

plan?'

De stilte rekte zich pijnlijk lang uit.

'Daar zijn verscheidene theorieën over,' nam de vrouwelijke waarzegster langzaam het woord. 'Zelf ben ik een voorzichtige aanhangster van Rictors Hypothese over Handlezing, die stelt -'

'Hm.' De vakbondsafgevaardigde naast haar kon een bedenkelijk kuchje niet onderdrukken. 'Die hypothese is een leuk... idee, dat eventueel opgaat voor handlezen. Maar het verklaart geen van onze andere technieken, en lijkt mij daardoor waardeloos.'

'En waar gelooft u dan in?'

'De schikgodinnen.'

De verschillende religieuze leiders aan de vergadertafel begonnen als één man te protesteren, te zuchten en op tafel te slaan.

'De schikgodinnen hebben een plan!' riep de waarzegger boven de kakofonie uit. 'Het is bij hun gratie dat wij een glimp mogen opvangen van dat plan! Zij hebben ervoor gekozen zich uit te drukken via kaarten, via de kristallen bol, via -'

'Daar is geen enkel bewijs voor!' trok de vrouw naast haar de aandacht weer naar zich toe. 'Rictors Hypothese over Handlezing, hoewel onvolledig, probeert op zijn minst op wetenschappelijke wijze te... Te...'

Haar stem stierf met de rest van het rumoer weg onder de opgeheven hand van de opperrechter.

'Bedoelt u...' Fortuna knipperde met haar ogen. 'Bedoelen jullie dat jullie dit niet weten?! Dat jullie dag in, dag uit, voorspellingen doen op basis van technieken die jullie niet kunnen verklaren?'

De helft van de aanwezigen had plotseling de grootste moeite om haar in de ogen te kijken.

'Nou...' Het hoofd van de waarzegger, dat een paar minuten geleden zijn kleur had teruggekregen, oogde nu onflatterend rood. 'Zoals u net hoorde, hebben we verschillende mogelijke verklaringen.

We zijn niet... Geen van deze theorieën zijn momenteel sluitend, maar -'

'Is het al vaker voorgekomen dat een voorspelling onjuist bleek?' deed de gouverneur eindelijk een verstandige duit in het zakje. 'Heeft u daar gegevens over?'

'Natuurlijk...' Enkele papieren schuifelden heen en weer. 'Deze gegevens komen uit het onderzoek van professor Nasa...'

'Professor Nasa? Die woont hier op ons eiland.' De waaier van de gouverneur hield even op met wapperen. 'Hadden we haar niet kunnen uitnodigen?'

'Ze was uitgenodigd,' bracht Fortuna hem in herinnering. 'Ze kwam niet opdagen.'

'Ze deelt het aantal foutieve voorspellingen op in twee categorieën,' bestudeerde de waarzegger zijn aantekeningen. 'De overgrote meerderheid van de foutieve voorspellingen zijn het gevolg van natuurrampen, en mogen we dus niet meetellen...'

'Waarom niet?' vroegen de gefronste wenkbrauwen van de kardinaal.

'Grootse natuurrampen – zoals een orkaan of aardbeving – leiden in de regel tot honderden doden. Honderden onvoorspelde doden. Ook hier zijn verschillende mogelijke verklaringen voor, zoals een té grote invloed op voorgenoemde causaliteit: als alle inwoners rondom een vulkaan te horen krijgen dat ze op dezelfde dag gaan sterven, heb je geen genie nodig om te bedenken dat de vulkaan op die dag zal uitbarsten. Waardoor de bevolking wegtrekt van de vulkaan.'

Dat leek voor Fortuna toch aan te tonen dat één of ander intellect verantwoordelijk was voor dit beruchte ontwerp van leven en dood. Voor haar geestesoog weefde een honderdarmige schikgodin ontelbare levensdraden aaneen tot één glorieus tapijt, de menselijke levensloop niets meer dan een doordacht onderdeel van het patroon.

Zouden goden daarom toestaan dat waarzeggers glimpen van het tapijt kunnen aanschouwen? Zodat de mensheid beseft hoe almachtig en onfeilbaar zij zijn?

In haar gedachten werd de schikgodin prompt voorzien van een blubberig dikke nek.

'De tweede categorie – naast de natuurrampen – bestaat uit individuele gevallen waarin een waarzegger een dood foutief heeft voorspeld,' las de man verder. 'Zoals gisteren dus gebeurde bij heer Erro. Professor Nasa heeft zes van zo'n gevallen weten te traceren -'

'Zes?' De gouverneur deed amper moeite om de opluchting uit zijn stem te bannen. 'Dus wij zijn niet de eersten!'

'Vier van deze zes foutieve voorspellingen,' werden de aantekeningen stug verdergezet, 'zijn uitgevoerd door eenzelfde waarzegger, die uiteindelijk zelf stierf aan alcoholvergiftiging. Men gaat er vanuit dat hij, eh, onvoldoende in staat was om kwaliteitsvolle voorspellingen te bieden, en dat de vier fouten daaraan te wijten zijn.'

'De andere twee?'

'De vijfde foute voorspelling werd uitgesproken door de moeder van de betrokkene. Een waarzegster die de dood van haar eigen zoon heeft voorspeld. De zoon stierf dertig jaar eerder dan voorspeld, dus veronderstelde men dat zijn moeder de waarheid verborgen hield om hem te sparen.'

'En de laatste?'

'Een gelijkaardige situatie als bij heer Erro: een vrouw overleefde haar sterfdatum. Enkele waarzeggers controleerden de voorspelling en moesten die corrigeren: de eerste waarzegger had waarschijnlijk een fout gemaakt.'

'O.' De gouverneur zakte weer weg in zijn stoel.

'Blijkbaar is er geen vastgelegd precedent.' Opperrechter Fortuna klapte in haar handen. 'Heren, dame, we hebben geen tijd meer om ons verder te buigen over filosofische kwesties. Het is aan ons om deze crisis in goede banen te leiden.'

'Juist. Laten we ons concentreren op het hier en nu.' De kapitein van de wacht, die duidelijk afgehaakt was tijdens de gesprekken over het lot, boog zich weer voorover. 'Wat vertellen we het volk?'

'Dat waarzegger Delfo een vergissing begaan heeft al jaren geleden, toen hij de dood van heer Erro voorspelde,' sprak Fortuna snel, voor iemand anders het woord nam. 'Hij heeft heer Erro de foute dag ingefluisterd. Dit werd vandaag vastgesteld door meerdere van zijn collega's. Waarzegger Delfo biedt later op de dag publiekelijk zijn excuses aan. Enkel de aanwezigen hier weten hoe het werkelijk is gelopen.'

De vrouwelijke waarzegger kuchte. 'Ik praat wel met Delfo.'

'En wat doen we met onze beruchte heer Erro zelf?' Kardinaal Dunol wees vaag naar de vloer, waar enkele verdiepingen lager het onderwerp van de vergadering zijn roes lag uit te slapen in een kerker. 'We kunnen hem moeilijk gevangen houden – hij heeft niets misdaan – maar evenmin kunnen we hem vrij laten rondlopen. Stel dat hij zelf opnieuw een waarzegger raadpleegt, en ontdekt dat hij tóch al dood had moeten zijn?'

Alle aanwezigen wisten het antwoord op die vraag, maar gelukkig was het de vermoeide gouverneur die als eerste zijn mond opende. 'Dan doden we hem nu.'

Hier en daar waren voorzichtige knikjes te zien.

'Voor het publiek zou het... geloofwaardig klinken als de oorspronkelijke voorspeller zich maar één dag had vergist,' sprak de vrouwelijke waarzegger langzaam.

'Niets verdachts of opmerkelijks.' mompelde de kardinaal. 'Een paar druppels vergif in zijn drinkbeker, lijkt me. Dan kunnen we zeggen dat het feestje hem teveel is geworden.'

'Ik weet zeker dat jullie net zo sterk gruwelen van dit plan als ikzelf,' koos de opperrechter moreel hogere grond, 'maar we moeten in het achterhoofd houden dat het alternatief ongetwijfeld maatschappelijke chaos inhoudt. Eén leven offeren om velen te redden: dat is de keuze waar we voor staan. Heer Erro leefde sowieso met de verwachting dat gisteren zijn laatste dag zou zijn: we ontnemen hem niets dat hij -'

'Mevrouw?' Ze had de bediende die achter haar binnen was gekomen niet opgemerkt. 'Excuseert u mij, maar er is een dringend bericht voor u, mevrouw.'

Fortuna draaide zich weg van de vergadertafel. 'Een bericht? Van wie?'

'Professor Nasa, mevrouw. Ze zegt dat ze, nadat ze uw uitnodiging had ontvangen, ogenblikkelijk een schip naar het vasteland heeft genomen. Maar we hebben een verbinding via spreekhelm.'

De opperrechter wierp een blik op de andere aanwezigen, die de discussie zonder haar verder hadden gezet. Het gesprek was al wel voldoende de juiste kant uit gestuurd: de details van het plan kon ze aan hen overlaten.

'Excuseren jullie me.' Ze verliet de overvolle vergaderzaal en volgde de bediende naar een klein balkon, met uitzicht op de helderblauwe oceaan.

Een grote antenne wees hemelwaarts, via kabels verbonden aan een gewatteerde helm. Zodra die over

haar oren zakte, was de stem van professor Nasa – een slordige honderd mijl verder – duidelijk te horen.

'Opperrechter Fortuna?'

'Mevrouw Nasa. Men vertelde mij net dat u het eiland in allerijl heeft verlaten.'

'Mijn excuses, opperrechter. Laten we hopen dat mijn acties... te voorbarig zullen blijken.' Fortuna kon zich niet herinneren ooit eerder een trilling te hebben waargenomen in Nasa's stem. 'Uw bericht sprak van een foutief voorspelde dood. Een man leefde langer dan een waarzegger had aangegeven.'

'Dat klopt. De onmiddellijke situatie lijkt onder controle, maar we zouden uw expertise nog kunnen gebruiken bij het duiden van -'

'Ik heb hier onderzoek naar gedaan, moet u weten,' brak de professor haar af. 'Naar foutieve voorspellingen.'

'Dat weet ik, we hebben uw aantekeningen overlopen.' De opperrechter keek naar de kleine vissersscheepjes die zich langzaam over het zoute water verspreidden. 'Zes foutieve voorspellingen, maar voor elk van hen wist u een plausibele verklaring te achterhalen.'

'Er zijn er meer.' Een korte pauze. 'Veel meer.'

'Bedoelt u de slachtoffers van natuurrampen? Volgens de aanwezige waarzeggers is het algemeen bekend dat natuurrampen met veel slachtoffers een uitzondering zijn op -'

'Foutieve voorspellingen en natuurrampen... Wat was er eerst, de kip of het ei? Misschien moeten we evacueren... Maar zelfs als ik gelijk heb, wat heeft het voor zin?'

De opperrechter vroeg zich kortstondig af of de weggevluchte vrouw haar verstand had verloren.

'Ik heb deze hypothese nooit met iemand durven delen,' klonk het door de spreekhelm. 'Hoeveel data er ook die richting uit wijst. Maar als iemand het begrijpt, bent u het wel. Fortuna de Onfeilbare.'

'Alstublieft, professor, begint u bij het begin.'

Een stilte.

'Stelt u zich voor,' sprak de stem uiteindelijk opnieuw, 'dat u een almachtige en onfeilbare godheid bent. U heeft de levensloop van iedere mens uitgedacht, van de eerste tot de laatste adem. Bovendien laat u deze nietige mensjes toe om, via waarzeggerij, een glimp op te vangen van uw almacht. De gewone mens vereert hierdoor het onontkoombare lot. Vereert het almachtige wezen dat dit lot feilloos bestiert.'

Het was verbazend makkelijk om zich dat voor te stellen.

'En stelt u zich nu eens voor dat u, als onfeilbaar goddelijk wezen, tóch een fout maakt. De reden daarvoor is irrelevant – misschien had u de avond ervoor teveel kosmische wijn gedronken. Maar het is gebeurd: iemand die nog lang niet moest sterven, is onverwachts aan zijn eind gekomen, of – zoals in ons geval – iemand die moest sterven leeft nog.'

'En als die ene fout bekend geraakt,' sprak de opperrechter langzaam, 'is mijn reputatie als feilloze godheid beschadigd. Onherstelbaar beschadigd.'

'Wat zou u – als almachtig goddelijk wezen – doen om die reputatie te beschermen? Wat zou u -'

De jammerende fluittoon doorboorde beide oren: met een gil trok Fortuna de krijgende spreekhelm van haar hoofd.

'Mevrouw?' De bediende snelde toe, enkel om weer weggewuifd te worden door de wapperende hand van de opperrechter.

Na enkele tellen stilte drukte ze het verraderlijke apparaat weer tegen haar piepende oor.

'Hallo?'

Niets.

'Hallo? Professor Nasa?'

In de verte klonk een scheepshoorn, maar dat was afkomstig van de watermassa voor haar.

'Professor -'

'Hallo? Is er iemand verbonden?' De zware mannenstem die nu door de spreekhelm kraakte, klonk allesbehalve als de vrouwelijke professor.

'Dit is opperrechter Fortuna. Ik was in gesprek met -'

'Er is een ongeluk gebeurd.' Fortuna kon niet uitmaken of de hoorbare trilling een gevolg was van de verbinding. 'Een deel van het plafond kwam... kwam naar beneden...'

Haar ingewanden bestonden plots uit een school glibberige palingen. 'Professor Nasa?'

'Ze is gewond, maar... De schikgodinnen zijn genadig, ze leeft nog. Enkele omstaanders verzorgen haar. Ik zag zware verwondingen aan haar hoofd en onderrug...'

Haar krachteloze vingers wisten de spreekhelm maar met moeite te verwijderen terwijl Fortuna de Onfeilbare naar het balkon wankelde.

Professor Nasa zou niet sterven. Fortuna wist dat haar sterfdatum pas over zeven jaar zou plaatsvinden, en het goddelijke – of duivelse – wezen dat hun lot bestierde, zou geen twee fouten op twee dagen maken.

De laatste vraag van de professor herhaalde zichzelf steeds opnieuw in haar gedachten. Wat zou zij doen om haar reputatie te beschermen? Wat zou een zogenaamd onfeilbare godheid doen?

De professor zou niet sterven, maar op dit moment hoefde Fortuna geen waarzegster te zijn om te voorspellen dat de hoofdwond Nasa nog zeven jaar zou beletten om te spreken.

Ze dacht aan het verbond dat ze de dag voordien bijna had gesloten met waarzegger Delfo, om rechter Alexander het zwijgen op te leggen. Aan de leugens die ze al die jaren had verteld. De levens die ze wreed had bespeeld.

Wat zou zij doen om haar reputatie te beschermen?

Terwijl ze de gigantische muur van water over de oceaan haar kant uit zag rollen, klaar om het eiland samen met de waarheid te verzwelgen, wist ze het antwoord.

Alles.